

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-02

Diarienummer 2023-23711

Handläggare

Xosé Villegas

Telefon: 031-368 37 31

E-post: xose.villegas@miljo.goteborg.se

Miljö- och klimatnämndens årsrapport 2023

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden godkänner förvaltningens förslag till årsrapport 2023 i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 1 med underbilaga.
2. Miljö- och klimatnämnden förklarar uppdragen från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som listas i tjänsteutlåtandets tabell 1 fullgjorda.
3. Miljö- och klimatnämnden förklarar de grunduppdrag enligt reglementet och myndighetstyrande verksamhet (kapitel 6.1) samt nämndens uppdrag (kapitel 6.2) som är markerade som avslutade i årsrapporten fullgjorda.
4. Miljö- och klimatnämnden fastställer årets resultat till 3 124 tusen kronor.
5. Miljö- och klimatnämnden fastställer 2023 års balansomslutning till 33 876 tusen kronor och utgående eget kapital till 14 124 tusen kronor

Sammanfattning

Väsentliga händelser

Miljö- och klimatnämnden rapporterar att verksamheten i stort sett har genomförts enligt beslutad budget och verksamhetsplan för 2023.

Av de totalt 64 uppdrag som nämnden har arbetat med under året har sex uppdrag förklarats som fullgjorda vid nämndens sammanträden under året. I samband med denna årsrapport föreslås att ytterligare 47 uppdrag förklaras som fullgjorda.

Den första uppföljningen av målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2023 visade att för de flesta målen krävs omfattande omställning för att de ska kunna nås. Uppföljningen av implementeringen av stadens nya miljöstyrning med miljö- och klimatprogrammet och dess sju tvärgående strategier samt det stadengemensamma miljöledningssystemet visar att arbetssätten har effekt, samtidigt som fortsatt aktiv implementering och utveckling av arbetssätt krävs. Vidare har miljöövervakningen inom luft och buller genomförts enligt plan, liksom energi- och klimatrådgivning liksom arbetet med åtgärdsplanen för god vattenstatus.

Det har under året genomförts 5 900 livsmedelskontroller, vilket motsvarar 99 procent av den planerade och händelsestyrda kontrollen. Nya nationella riktlinjer för riskklassning av livsmedelsverksamheter innebär att kontrollbehovet har sjunkit, vilket förvaltningen har anpassat verksamheten efter. Planerad tillsyn inom ramen för miljötillsynens ansvar (miljöbalken, receptfria läkemedel, sprängämnesprekursorer, gaturenhållning etcetera)

har genomförts i stort sett enligt plan, samtidigt som den händelsestyrda tillsynen varit mer omfattande än planerat. Det innebär 2 200 planerade tillsynsbesök, och drygt 2 850 inspektioner under 2023, vilket är det största antalet någonsin. Planerad tillsyn av tillstånd att servera alkohol respektive sälja tobak har inte kunnat genomföras fullt ut som planerat. Under första halvåret 2023 var också handläggningstiderna för tillstånd att servera alkohol längre än normalt, men dessa har sjunkit under hösten. Anledningen är bland annat otillräckliga personalresurser, som i sin tur beror på personalomsättning.

Under året har nya e-tjänster utvecklats för serveringstillstånd. De nya e-tjänsterna innebär ny teknik för staden och skapar förutsättningar för effektivisering av verksamheten och förenklingar för företagare, dels genom att tydliggöra vilka handlingar som ska vara bifogade vid en ansökan, dels genom att till vissa delar vara helautomatiska.

Förvaltningen har bedrivit ett aktivt, samordnat och systematiskt informationshanteringsarbete utifrån områdena informationsförvaltning och arkiv, dataskydd och integritet samt informationssäkerhet.

Förvaltningen har under hösten flyttat tillbaka till renoverade lokaler där återbruket av möbler och inredning uppgick till 87 procent.

Utveckling inom personalområdet

Förvaltningen har haft lägre sjukfrånvaro jämfört med föregående år (6,6 procent jämfört med 7,4 procent). Analys av orsaker till sjukfrånvaro genomförs löpande och åtgärder sätts in av närmaste chef med stöd av HR. Personalomsättningen har varit lägre jämfört med föregående år (11,3 procent jämfört med 15,2 procent). Förvaltningen noterar att det fortsatt är svårt att få personal med viss sakkompetens och arbetar därför aktivt med sin kompetensförsörjningsplan. Uppföljning av efterlevnad av samverkansavtalet samt uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts inom ramen för förvaltningens samverkansgrupp.

Övrigt

Ett så kallat barnbokslut läggs med som underbilaga till denna årsrapport i enlighet med barnrättsplanen som antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Resultatet för året är plus 3,1 miljoner kronor. Förenklat så kan överskottet förklaras med att det har visat sig svårt att starta upp den verksamhet som tilldelades 5 miljoner kronor i tilläggsbudgeten för utökat uppdrag med stadens miljö- och klimatprogram. Att intäkter från taxor och avgifter blivit lägre än budget kompenseras av lägre kostnader för personal, konsulter samt kommungemensamma tjänster.

Årets resultat ökade nämndens egna kapital till 14,1 miljoner kronor, varav hela årets resultat på 3,1 miljoner kronor återredovisas till kommunstyrelsen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Nämndens arbete med implementeringen av stadens nya miljöstyrning med miljö- och klimatprogrammet och det stadengemensamma miljöledningssystem, samt nämndens prövning och tillsyn inom miljöområdet bidrar till uppfyllelsen av stadens mål inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling.

Bedömning ur social dimension

Nämndens myndighetsutövning bidrar till främjandet av människors hälsa. Vidare bidrar nämndens arbete med att motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet samt otillåten påverkan med syfte att öka tryggheten i staden.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp informeras om ärendet den 7 februari 2024.

Bilaga

1. Årsrapport 2023 Miljö- och klimatnämnden

Underbilaga: 1.1. Barnbokslut 2023 miljö- och klimatnämnden

Tabell 1. Uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige som miljö- och klimatnämnden föreslås förklara fullgjorda per den 31 december 2023

Uppdrag som riktats till nämnden från kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen (se kapitel 6.1 i nämndens årsrapport 2023)	
Uppdrag, beskrivning och beslut	Motivering
6.1.7 Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att vara rådgivande till de bidragsgivande nämnderna avseende bidragsansökningar som inkluderar den ekologiska dimensionen. Enligt KF-beslut 2022-05-19 § 16.	Förvaltningen föreslår att uppdraget i samband med denna årsrapportering förklaras fullgjort. Anledningen är att uppdraget under 2023 har ändrat karaktär i samband Göteborgs Stads styrande dokument för föreningsbidrag till civilsamhället har setts över. Under 2023 har socialförvaltning Centrum och idrotts- och föreningsförvaltningen tagit fram ett förslag på en anvisning för föreningsbidrag till civilsamhället inom området delningsekonomi. Den kompletterar Göteborgs Stads riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhället (Dnr 0704/17, kommunfullmäktige 2019-09-12 § 33) genom att beskriva hur riktlinjen ska tillämpas vid fördelning av bidrag inom delningsekonomi. Miljöförvaltningen kommer även fortsättningsvis att vara behjälplig med råd kopplat till den ekologiska dimensionen vid behov i bidragsprocessen. Det kan till exempel handla om att delta i möten där bedömningskriterier tas fram eller i möten där ansökningar ska bedömas. Omfattningen uppskattas vara några timmar per år. Detta ryms inom ramen för uppdraget att "bedriva omvärldsbevakning, samt fortsätta utveckla och ha ett aktivt samarbete med relevanta aktörer (myndigheter, akademi, näringsliv)." Förvaltningen bedömer därför att uppdraget från kommunfullmäktige är omhändertaget och kan förklaras som fullgjort.

Uppdrag som riktats till nämnden från kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen (se kapitel 6.1 i nämndens årsrapport 2023)	
6.1.9 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar. Uppdrag inom budgetbeslut. Enligt beslutad budget för Göteborgs Stad 2023 vid kommunfullmäktiges sammanträde den 17 november 2022 § 8.	Förvaltningen har omhändertaget uppdraget genom att integrera hållbarhetsperspektiven i nämndens budget för 2024 och i dess planerings- och uppföljningsprocess framöver. Förvaltningen har dock inte någon investeringsbudget. Förvaltningen bedömer därför att uppdraget från kommunfullmäktige är omhändertaget och kan förklaras som fullgjort.
6.1.16 Miljö- och klimatinämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden och kretslopp- och vattennämnden genomföra åtgärder för att nå god vattenstatus i hav, sjöar och vattendrag enligt Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2022–2027. Uppdrag inom budgetbeslut. Enligt beslutad budget för Göteborgs Stad 2023 vid kommunfullmäktiges sammanträde den 17 november 2022 § 8.	Genomförande av åtgärder för att nå god vattenstatus i hav, sjöar och vattendrag enligt Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2022–2027 kommer att hanteras ramen för uppdraget: <i>Driva och samordna stadens vatten- och havsmiljöarbete genom att implementera och följa upp Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus</i>. Vilket är ett nämnduppdrag i nämndens budget för 2024. Detta är ett löpande uppdrag som är väl integrerat i nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Förvaltningen bedömer därför att uppdraget från kommunfullmäktige är omhändertaget och kan förklaras som fullgjort.
6.1.22 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag. Enligt KF-beslut 2023-03-23 § 29.	Förvaltningen redovisar i nämndens årsrapport för 2023 i kapitel 3.4.3 hur detta uppdrag har omhändertagits. Förvaltningen bedömer därför att uppdraget från kommunfullmäktige är omhändertaget och kan förklaras som fullgjort.
6.1.23 Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning, uppdraget återrapporteras i respektive nämnd och styrelse. Enligt KF-beslut 2023-06-08 § 9.	Förvaltningen har påbörjat samarbete med förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning där behovsinventering och matchning diskuteras löpande. Praktikplatser inom målgruppen beaktas löpande genom inkommande förfrågningar till förvaltningen och omhändertas. Förvaltningen som

Uppdrag som riktats till nämnden från kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen (se kapitel 6.1 i nämndens årsrapport 2023)	
	arbetsgivare strävar efter att arbeta normmedvetet och har fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering. Förvaltningen bedömer därför att uppdraget från kommunfullmäktige är omhändertaget och kan förklaras som fullgjort.
6.2.1.12 Samordna uppföljning och utveckling av kompensationsåtgärder och grönytefaktorer för ekosystemtjänster i plan- och exploateringsprojekt Enligt KF-beslut 2017-06-15 § 12.	Under de år som uppdraget har pågått har två arbetsmetoder, grönytefaktorer och kompensationsåtgärder utvecklats och implementerats i stadens arbete med olika plan- och exploateringsprojekt. Metoderna är kända arbetssätt som används aktivt i planprocessen. Riktlinje för kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster (dnr 0765/17, kommunfullmäktige 2017-06-15 § 12) säkrar ekosystemtjänster i planering inför ny byggnation liksom kompensationsåtgärder vid behov. Arbetsmetoden för grönytefaktorer innebär att miljöutmaningar hanteras och att gröna lösningar tas fram. Nu när arbetssätten är implementerade i ordinarie verksamhet och tillämpas enligt de rutiner som har tagits fram bedömer förvaltningen att uppdraget kan förklaras som fullgjort. Samordningsansvaret kommer framöver att delas mellan exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. Miljöförvaltningen kommer, liksom andra berörda förvaltningar, att delta i arbetet och stötta med sakkompetens vid behov, till exempel i samband med utbildningsinsatser. Utveckling av grönytor i staden följs bland annat upp i samband med att målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 följs upp.

Uppdrag som riktats till nämnden från kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen (se kapitel 6.1 i nämndens årsrapport 2023)	
	Förvaltningen bedömer därför att uppdraget från kommunfullmäktige är omhändertaget och kan förklaras som fullgjort.
Kommunstyrelsen hemställer till samtliga nämnder och bolag att sammanställa vilka verksamhetsmässiga eller affärsmässiga konsekvenser som kriget i Ukraina och tillhörande effekter har inneburit för verksamheterna. Samtliga nämnder och bolag ska även redovisa verksamheternas prognoser på kostnadsutvecklingen för direkta kostnader som är kopplade till flyktingmottagandet. Uppföljningen ska redovisas i samband med delårsrapport per mars 2022 för Staden. Enligt KS-beslut 2022-04-06 § 301, punkt 1.	Uppdraget är utfört och återskärperades till kommunstyrelsen i samband med förvaltningens redovisning av särskilda beslut och uppdrag i delårsrapport per mars 2022 den 19 april 2022 § 84. Uppdraget ingick dock inte i listan med uppdrag som formellt förklarades som fullgjorda av nämnden då, vilket stadsledningskontoret nyligen har påpekat. Därför föreslår förvaltningen att uppdraget från kommunstyrelsen förklaras som omhändertaget och fullgjort nu i samband med nämndens beslut om årsrapport 2023.

Tabell 2. Nämndens egna uppdrag för 2023 som förvaltningen föreslår förklara fullgjorda per den 31 december 2023 i enlighet med bilaga 1 Årsrapport 2023 miljö- och klimatnämnden

Nämndens egna budgetuppdrag 2023 (se kapitel 6.2 i nämndens årsrapport 2023)	
Uppdrag och beskrivning	Motivering
6.2.2.9 Ändra arbetssätt och anpassa IT-stöd för att möta behovet av förändring kopplat till ny riskklassningsmodell inom livsmedelsområdet	Nya arbetsprocesser har under 2023 arbetats fram inom livsmedelskontrollen. Vidare har utvecklingsarbete för att ta fram ett nytt planeringsverktyg för livsmedelskontrollen genomförts i samarbete med VertiGis. Nytt verktyg väntas vara på plats under första kvartalet 2024. Digital e-tjänst är framtagen av Livsmedelsverket i samarbete med några av Sveriges kommuner bland andra Göteborg. Uppdrag att implementera det i Göteborgs stads IT-system görs med stöd av Intraservice och tjänsten planeras bli klar för implementering under början av 2024. Förvaltningen föreslår med ovanstående som bakgrund att nämndens uppdrag för 2023 förklaras som fullgjort.
6.2.2.10 Implementera efterhandsdebitering	Enligt nämndens verksamhetsplan skulle en reviderad taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen respektive tobakslagstiftningarna om bygger på efterhandsdebitering presenterats för nämnden i oktober 2023. Det inledande arbetet har dock visat att för att kunna ta fram ett förslag på ny taxa krävs ett större och mera omfattande utrednings- och analysarbete än vad förvaltningen har haft resurser att genomföra under året. Ett förslag till ny taxekonstruktion för alkohol- respektive tobaksområdet kommer att tas fram, inom ramen för det löpande utvecklingsarbetet, under 2024. Fortsatt utvecklingsarbete bedrivs således inom ramen för uppdraget <i>"Utvecklingsarbete för att säkerställa att</i>

Nämndens egna budgetuppdrag 2023 (se kapitel 6.2 i nämndens årsrapport 2023)	
	<i>prövning, tillsyn och kontroll blir genomförd med kvalitet"</i> som är ett uppdrag i nämndens budget inom ramen för uppdrag av karaktären enligt nämndens reglemente och myndighetsstyrande lagstiftning. Förvaltningen föreslår med ovanstående som bakgrund att nämndens uppdrag för 2023 förklaras som fullgjort.
6.2.2.11 Utveckla tillsynsmetodik som är anpassad till de nya förordningarna om insamling av förpackningar och returpapper	Miljöförvaltningen har bevakat förändringen i insamlingsansvaret, omvärldsbevakat och anpassat tillsynen utifrån de nya förutsättningarna. Förvaltningen har också besvarat remisser samt löpande fört dialog med kretslopp- och vattennämnden om övergången. Förvaltningen föreslår med ovanstående som bakgrund att nämndens uppdrag för 2023 förklaras som fullgjort.

Anna Ledin

Direktör

Björn Nordtorp Lillieström

Avdelningschef